

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 178 (XXII) — Nr. 197

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 29 martie 2010

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.168. — Ordin al ministrului dezvoltării regionale și turismului privind modificarea și completarea Ordinului ministrului dezvoltării regionale și locuinței nr. 568/2009 pentru aprobarea categoriilor de cheltuieli eligibile efectuate în implementarea proiectelor finanțate în cadrul Programului de cooperare transfrontalieră Ungaria—România	2
ACTE ALE CAMEREI DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI	
Reguli de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional.....	3–15

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI TURISMULUI

ORDIN

privind modificarea și completarea Ordinului ministrului dezvoltării regionale și locuinței nr. 568/2009 pentru aprobarea categoriilor de cheltuieli eligibile efectuate în implementarea proiectelor finanțate în cadrul Programului de cooperare transfrontalieră Ungaria—România

Având în vedere prevederile art. 13 din Regulamentul (CE) nr. 1.080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regională și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.783/1999 și ale art. 48—53 din Regulamentul (CE) nr. 1.828/2006 stabilind regulile pentru implementarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1.083/2006 în care se stabilesc prevederile generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și pentru implementarea Regulamentului (CE) nr. 1.080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului pentru Fondul European de Dezvoltare Regională, precum și ale art. 12 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 1.631/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, în temeiul art. 13 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.631/2009,

ministrul dezvoltării regionale și turismului emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului dezvoltării regionale și locuinței nr. 568/2009 pentru aprobarea categoriilor de cheltuieli eligibile efectuate în implementarea proiectelor finanțate în cadrul Programului de cooperare transfrontalieră Ungaria—România, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 557 din 11 august 2009, se modifică și se completează după cum urmează:

1. **La articolul 2, după litera i) se introduc două noi litere, literele j) și k), cu următorul cuprins:**

„j) *control de prim nivel* — controlul financiar al cheltuielilor contractate la nivelul partenerilor de proiect, respectiv controlul a 100% din activitățile desfășurate de aceștia; controlul de prim nivel constă în verificarea eligibilității cheltuielilor declarate în legătură cu o operațiune, livrarea produselor și serviciilor, precum și verificarea respectării regulilor naționale și comunitare; prin urmare, organismul responsabil de controlul de prim nivel (Biroul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Oradea pentru granița România—Ungaria) va dispune validarea cheltuielilor;

k) *Manualul de implementare a proiectului* — document ce se adresează liderilor de proiect și partenerilor de proiect, oferindu-le îndrumări cu privire la operațiunile din faza de implementare a proiectelor, din momentul contractării finanțării din Fondul European de Dezvoltare Regională și a cofinanțării din partea statelor participante până la încheierea proiectului, cu privire la aspecte legate de managementul administrativ și financiar, procedurile de monitorizare, raportare și control, precum și cu privire la alte cerințe ale programului.”

2. **La articolul 5 alineatul (1), litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„e) plătite de beneficiar în perioada de implementare a proiectului, începând cu data depunerii proiectului până la sfârșitul perioadei de implementare, conform cererii de finanțare aprobate, cu excepția cheltuielilor de pregătire a proiectului;”

3. **La articolul 7, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„(2) Cheltuielile pentru pregătirea proiectului trebuie plătite înaintea datei de depunere a primului raport de progres al proiectului, dar vor fi rambursate numai după semnarea contractului de finanțare, pe baza unei cereri de plată însoțite de validarea cheltuielilor de către controlul de prim nivel.”

4. **La articolul 9, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 9. — (1) Sunt considerate eligibile cheltuielile de personal, așa cum sunt descrise în cererea de finanțare, inclusiv contribuțiile aferente acestora aflate în sarcina angajatorului, precum și cele aflate în sarcina angajatului, conform prevederilor legale în vigoare.”

5. **La articolul 13 alineatul (4), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„b) când beneficiarul proiectului nu este proprietarul respectivei/respectivului clădiri/teren, acesta trebuie să prezinte un contract de închiriere/concesiune sau dreptul de folosință îndelungată/comodat pentru o perioadă de cel puțin 10 ani de la depunerea proiectului.”

6. **La articolul 14 alineatul (3), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„b) metoda de calcul folosită pentru calculul *pro-rata*, pentru fiecare tip de cheltuielă inclusă în categoria cheltuielilor de regie, trebuie să fie justificată, rezonabilă și echitabilă. Această metodă va respecta prevederile Manualului aplicantului și ale Manualului de implementare a proiectului și va fi transmisă controlorilor de prim nivel în termen de 30 de zile de la semnarea contractului de cofinanțare, ulterior fiind actualizată anual;”

7. **La articolul 14, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„(4) Cheltuielile de regie se vor calcula numai pentru personalul propriu, direct implicat în proiect.”

8. **La articolul 16, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (2), cu următorul cuprins:**

„(2) Sunt considerate eligibile cheltuielile privind plata primelor obligatorii de asigurare pentru clădiri, spații, instalații, mobilier, mijloace de transport și echipamente, conform prevederilor legislative aplicabile, dacă sunt în proprietatea beneficiarului de proiect, dacă sunt legate de activitățile proiectului și necesare implementării acestuia și dacă solicitarea de propuneri de proiecte relevantă a prevăzut obligativitatea acestora.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul dezvoltării regionale și turismului,

Gheorghe Nastasia,
secretar general

București, 19 martie 2010.

Nr. 1.168.

ACTE ALE CAMEREI DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI**REGULI DE PROCEDURĂ ARBITRALĂ
ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional*****Dispoziții de principiu****Formele arbitrajului**

Art. 1. — Arbitrajul este instituționalizat sau ad-hoc, conform dispozițiilor art. 341 din Codul de procedură civilă român și dispozițiilor art. 4 lit. i), art. 28 alin. (2) lit. e) și art. 29 alin. (3) din Legea camerelor de comerț din România nr. 335/2007 și în conformitate cu art. 1 pct. 2 lit. b) și art. 4 alin. 1 din Convenția europeană de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961.

PARTEA I**Arbitrajul instituționalizat****CAPITOLUL I****Dispoziții generale****Organizarea
arbitrajului
instituționalizat**

Art. 2. — Organizarea arbitrajului instituționalizat se face de către Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României, denumită în continuare *Curtea de Arbitraj*, în baza Regulamentului de organizare și funcționare al Curții de Arbitraj, a Regulamentului Colegiului Curții de Arbitraj, a dispozițiilor Codului de procedură civilă, în măsura în care prezentele reguli de procedură arbitrală, denumite în continuare *reguli*, nu dispun altfel.

**Natura juridică a
litigiilor arbitrabile**

Art. 3. — (1) Curtea de Arbitraj organizează și administrează soluționarea unor litigii comerciale și civile, interne sau internaționale, pe calea arbitrajului instituționalizat sau ad-hoc, dacă părțile au încheiat, în acest sens, o convenție arbitrală scrisă și solicită acest lucru în mod expres.

(2) *Litigiu civil*, în înțelesul regulilor de față, este orice litigiu derivând dintr-un contract civil, inclusiv referitor la încheierea, executarea sau desființarea lui, ca și din alte raporturi juridice civile arbitrabile.

(3) *Litigiu comercial* este orice litigiu care decurge dintr-un contract comercial, inclusiv referitor la încheierea, executarea sau desființarea lui, precum și din alte raporturi juridice comerciale arbitrabile.

(4) Litigiul este intern când părțile au naționalitatea sau cetățenia română, iar raportul juridic nu conține elemente de extraneitate care să pună în discuție aplicarea legii străine.

(5) Litigiul este internațional când decurge dintr-un raport juridic care interesează comerțul internațional sau din raporturi juridice civile cu elemente de extraneitate care să pună în discuție aplicarea legii străine, chiar dacă legea efectiv aplicabilă este legea română.

**Capacitatea
persoanelor de a
încheia convenții de
arbitraj**

Art. 4. — Persoanele care au capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor pot conveni să soluționeze pe calea arbitrajului litigiile dintre ele, în afară de acelea care privesc starea civilă și capacitatea persoanelor, relațiile de familie, precum și drepturile asupra cărora părțile nu pot să dispună.

**Definirea arbitrajului
instituționalizat**

Art. 5. — (1) *Arbitrajul instituționalizat* constă în încredințarea, prin convenția arbitrală, unui tribunal arbitral din cadrul Curții de Arbitraj să judece un litigiu determinat și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru părți, potrivit prezentelor reguli.

Tribunalul arbitral

(2) Arbitrul unic sau, după caz, totalitatea arbitrilor investiți constituie, în sensul prezentelor reguli, tribunalul arbitral al Curții de Arbitraj.

Competență

(3) Soluționarea litigiului revine exclusiv tribunalului arbitral.

**Asigurarea drepturilor
părților**

Art. 6. — În întreaga procedură arbitrală trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

**Obligația de
confidențialitate**

Art. 7. — (1) Curtea de Arbitraj, tribunalul arbitral, precum și personalul Camerei de Comerț și Industrie a României au obligația să asigure confidențialitatea arbitrajului, neavând dreptul de a publica sau de a divulga datele de care iau cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, fără a avea autorizarea părților.

(2) Dosarul litigiului este confidențial. Nicio persoană, în afara celor implicate în desfășurarea litigiului respectiv, nu are acces la dosar fără acordul scris al părților.

Excepții

Art. 8. — (1) Hotărârile arbitrale pot fi publicate integral numai cu acordul părților. Ele pot fi însă publicate parțial ori în rezumat sau comentate sub aspectul problemelor de drept ivite, în reviste, lucrări sau culegeri de practică arbitrală, fără a se da numele ori denumirea părților sau date care ar putea prejudicia interesele lor.

(2) Președintele Curții de Arbitraj, iar în lipsa acestuia prim-vicepreședintele poate autoriza, de la caz la caz, cercetarea dosarelor în scopuri științifice sau de documentare după rămânerea definitivă a hotărârilor arbitrale.

* Conform art. 59 din Statutul Camerei de Comerț și Industrie a României, aprobat conform art. 26 din Legea nr. 335/2007, Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj Comercial Internațional se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Buna-credință

Art. 9. — Părțile au îndatorirea să își exercite drepturile procedurale prevăzute în prezentele reguli și în Codul de procedură civilă român cu bună-credință și potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute. Acestea au obligația să coopereze cu tribunalul arbitral pentru desfășurarea corespunzătoare a litigiului și pentru finalizarea acestuia în termenul stabilit.

**Încercarea de soluționare amiabilă
Termen rezonabil**

Art. 10. — (1) În orice stadiu al litigiului, tribunalul arbitral va încerca soluționarea acestuia pe baza înțelegerii părților.

(2) Tribunalul arbitral va depune diligențe spre a facilita asemenea înțelegeri, astfel încât litigiul supus arbitrajului să fie soluționat într-un termen rezonabil, permițând reluarea raporturilor normale între părți.

**CAPITOLUL II
Convenția arbitrală****Convenția arbitrală**

Art. 11. — Convenția arbitrală se încheie în scris, fie sub forma unei clauze compromisorii, înscrisă în contractul principal, fie sub forma unei înțelegeri de sine stătătoare, denumită *compromis*.

Clauza compromisorie

Art. 12. — (1) Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care ea este inserată sau în legătură cu acesta să fie soluționate pe calea arbitrajului.

(2) Validitatea clauzei compromisorii este independentă de valabilitatea contractului în care a fost înscrisă.

Compromisul

Art. 13. — Prin compromis părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, arătându-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului.

Alte forme

Art. 14. — (1) Convenția arbitrală poate rezulta și din introducerea de către reclamant a unei cereri de arbitrare și acceptarea pârâtului ca această cerere să fie soluționată de Curtea de Arbitraj.

(2) Acceptarea pârâtului poate fi și implicită, dar neechivocă.

Încheierea convenției arbitrale de către stat și autoritățile publice

Art. 15. — În condițiile legii sau ale convențiilor internaționale la care România este parte, statul și autoritățile publice au facultatea de a încheia convenții arbitrale în litigiile comerciale și civile.

Competența exclusivă a tribunalului arbitral

Art. 16. — (1) Încheierea convenției arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competența instanțelor judecătorești.

(2) Tribunalul arbitral își verifică propria competență de a soluționa litigiul și hotărăște în această privință printr-o încheiere, care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale, conform art. 91 din prezentele reguli.

**CAPITOLUL III
Constituirea tribunalului arbitral****Constituirea tribunalului arbitral**

Art. 17. — (1) Tribunalul arbitral este constituit din arbitri și este format fie dintr-un arbitru unic, fie din 2 arbitri și un supraarbitru, aleși sau desemnați din Lista de arbitri a Curții.

(2) Părțile stabilesc dacă litigiul se judecă de un arbitru unic sau de 2 arbitri. Dacă părțile nu au stabilit numărul arbitrilor, litigiul se judecă de un tribunal format din 3 arbitri, câte unul numit de către fiecare parte sau desemnat de Autoritatea de nominare, iar al treilea — supraarbitrul — desemnat în toate cazurile de către Autoritatea de nominare.

(3) Fiecare nominalizare a unui arbitru sau supraarbitru titular este însoțită de nominalizarea unui arbitru sau supraarbitru supleant.

Desemnarea arbitrului

Art. 18. — Dacă părțile sau una dintre părți nu și-au ales arbitru sau nu l-au ales în termenul prevăzut la art. 33 și 34 din prezentele reguli, desemnarea arbitrului se va face de către Autoritatea de nominare.

Independența arbitrilor

Art. 19. — (1) Arbitrii sunt independenți și imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor lor jurisdicționale.

(2) Arbitrii nu sunt reprezentanții părților.

Caracterul individual al numirii arbitrului

Art. 20. — Niciuna dintre părți nu are dreptul să numească un arbitru în locul celeilalte părți.

Numirea arbitrului în caz de pluralitate de părți

Art. 21. — Dacă există mai mulți reclamânți sau mai mulți pârâți, părțile care au interese comune vor numi un singur arbitru.

**Numirea, revocarea, înlocuirea arbitrilor
Numirea arbitrilor**

Art. 22. — Arbitrii sunt numiți, revocați sau înlocuiți după cum urmează:

A. Numirea arbitrului se face de către parte prin alegere sau de către Autoritatea de nominare prin desemnare, dintre arbitrii înscrși pe Lista de arbitri a Curții de Arbitraj.

Revocarea arbitrilor

B. Revocarea arbitrului se face pentru săvârșirea uneia dintre următoarele fapte:

a) în situația în care, după semnarea Actului de misiune, se renunță în mod nejustificat la misiunea de arbitru/supraarbitru;

b) în situația în care, fără motiv justificat, nu participă la ședința de arbitrare;

c) în situația în care, fără motive temeinice, tergiversează soluționarea litigiului;

d) în situația în care nu se pronunță hotărârea în termenul stabilit prin înțelegerea părților sau prin dispozițiile prezentelor reguli;

e) în situația în care nu se respectă caracterul confidențial al arbitrajului;

f) în situația în care încalcă în mod repetat îndatoririle ce îi revin.

Înlocuirea arbitrilor

C. Înlocuirea arbitrilor se dispune în caz de abținere, recuzare, revocare, renunțare, deces ori alte cauze de împiedicare, de către partea care l-a ales, în termen de 5 zile de la data luării la cunoștință a unei astfel de împrejurări, sau de către Autoritatea de nominare, în termen de 3 zile, dacă partea nu procedează la alegerea noului arbitru sau acesta a fost inițial desemnat de Autoritatea de nominare.

Procedura revocării

Art. 23. — (1) Constatarea cazurilor de revocare poate fi făcută de orice membru al Colegiului Curții și se analizează în Colegiu, care și decide în cazul în care arbitrul a fost ales de părți.

(2) Documentul întocmit potrivit alin. (1), cu avizul Colegiului, se înregistrează la Secretariatul Curții și se înaintează, când este cazul, Autorității de nominare, cu referat de revocare și înlocuire a arbitrilor/supraarbitrilor.

Recuzarea arbitrilor, asistenților arbitrali și experților

Art. 24. — (1) Recuzarea arbitrilor, asistenților arbitrali și experților se supune dispozițiilor din Codul de procedură civilă care privesc recuzarea judecătorilor.

(2) Cererea de recuzare se soluționează de tribunalul arbitral, fără participarea arbitrilor recuzați, acesta fiind înlocuit de președintele Curții de Arbitraj, de prim-vicepreședinte sau de un arbitru desemnat de aceștia.

Art. 25. — (1) Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data la care partea a luat cunoștință de numirea arbitrilor sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

(2) O parte nu poate recuza arbitrul pe care l-a numit decât pentru cauze survenite sau despre care a luat cunoștință după numire.

Abținerea arbitrilor

Art. 26. — Arbitrul/Supraarbitrul care, după semnarea Actului de misiune, constată că în privința sa există o cauză de recuzare, care pune la îndoială independența și imparțialitatea sa, este obligat să se abțină. Declarația de abținere se consemnează în încheierea de ședință, iar locul său va fi luat de arbitrul/supraarbitrul supleant.

Incompatibilități rezultate din calitatea de avocat

Art. 27. — (1) Arbitrul care este și avocat, înscris pe tabloul avocaților compatibili, nu poate intra în compunerea unui tribunal arbitral investit cu arbitrarea unui litigiu cu privire la care a desfășurat sau urmează a desfășura activități avocațiale; de asemenea, nu poate reprezenta sau asista vreuna dintre părțile aflate în acel litigiu în fața tribunalelor constituite sub egida Curții de Arbitraj.

(2) Activitățile avocațiale prevăzute la alin. (1) nu pot fi exercitate de avocatul care este și arbitru ales sau desemnat într-un litigiu determinat, nici direct și nici prin substituirea de către un alt avocat din cadrul firmei de exercitare a profesiei de avocat din care el face parte.

Răspunderea arbitrilor

Art. 28. — Arbitrii sunt răspunzători de daunele cauzate părților în condițiile dreptului comun în materie, pentru motivele prevăzute la art. 22 lit. B din prezentele reguli.

CAPITOLUL IV

Procedura prearbitrală

SECȚIUNEA I

Sesizarea Curții de Arbitraj

Cererea de sesizare a Curții de Arbitraj. Elemente

Art. 29. — (1) Cererea prin care reclamantul sesizează Curtea de Arbitraj cu soluționarea unui litigiu, denumită *cerere de arbitrare/acțiune arbitrală*, trebuie să cuprindă următoarele elemente:

a) numele și prenumele, domiciliul sau reședința persoanei fizice ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul acestora. De asemenea, se vor menționa și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare ori codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar al reclamantului și al pârâtului, dacă sunt cunoscute de reclamant. Dacă reclamantul locuiește/își are sediul în străinătate, va menționa și domiciliul ales în România, unde urmează să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral;

b) numele și calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional. Dovada calității de reprezentant se va alătura cererii;

c) obiectul și valoarea cererii, precum și modalitatea prin care s-a ajuns la stabilirea acestei valori;

d) motivele de fapt și de drept pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, cu trimitere la înscrisurile doveditoare corespunzătoare sau la alte probe;

e) menționarea convenției arbitrale, anexându-se copie de pe contractul în care este inserată sau copie de pe compromis;

f) semnătura părții și ștampila, în cazul persoanelor juridice. Dacă cererea este introdusă prin avocat, va fi semnată de acesta, aplicând ștampila.

(2) Înscrisurile se depun în original sau în copie certificată de parte.

(3) Dacă cererea de arbitrare sau înscrisurile sunt formulate într-o limbă străină, tribunalul arbitral, din oficiu sau la cerere, poate obliga partea să prezinte o traducere a acesteia/acestora în limba română sau într-o limbă internațională, dacă arbitrajul este comercial ori civil internațional.

(4) Părțile pot solicita în scris ca traducerea să fie efectuată prin grija Secretariatului Curții de Arbitraj.

Înregistrarea cererii

Art. 30. — (1) Cererea astfel întocmită este înregistrată la Secretariatul Curții de Arbitraj și va fi repartizată pentru efectuarea procedurii pregătitoare unui asistent arbitral, după criteriul alfabetic al numelui său, în ordinea înregistrării cauzelor.

(2) Data introducerii cererii de arbitrare se consideră ziua înregistrării acesteia la Secretariatul Curții de Arbitraj, iar în cazul expedierii ei cu scrisoare recomandată prin poștă, data prevăzută în ștampila oficiului poștal de expediere. Plicul se atașează cererii.

Documente remise părților

Art. 31. — (1) Asistentul arbitral, după ce cererea înregistrată i-a fost repartizată în lucru, va trimite părților, împreună cu Actul de înștiințare, Codexul arbitral, Lista de arbitri, precum și orice alte documente care privesc litigiul arbitral.

(2) Fiecare parte are dreptul de a primi copii de pe toate documentele ce privesc litigiul și care provin de la cealaltă parte.

Informații comunicate reclamantului

Art. 32. — Părțile vor primi prin Actul de înștiințare următoarele informații:

(1) Reclamantul va fi încunoștințat despre:

a) dreptul de a-și alege un arbitru titular și un arbitru supleant de pe Lista de arbitri și de a comunica Secretariatului Curții alegerea sa;

b) obligația completării tuturor elementelor acțiunii arbitrale;

c) obligația financiară față de Curtea de Arbitraj;

d) obligația de a depune documentele care fac dovada susținerilor din cererea de arbitrare pentru a fi comunicate celorlalte părți, în cazul în care nu au fost depuse odată cu cererea de arbitrare.

Informații comunicate pârâtului

(2) Pârâtului i se vor comunica o copie de pe acțiunea reclamantului și copii de pe actele depuse de reclamant și va fi încunoștințat despre:

a) dreptul de a accepta arbitrul propus de reclamant ca arbitru unic sau de a-și alege un arbitru titular și un arbitru supleant de pe Lista de arbitri;

b) obligația de a-și exprima poziția cu privire la cererea reclamantului, prin întâmpinare.

Întâmpinarea are cuprinsul prevăzut în Codul de procedură civilă, iar dispozițiile art. 29 din prezentele reguli se aplică în mod corespunzător.

Nedepunerea întâmpinării nu înseamnă recunoașterea pretențiilor reclamantului, dar, dacă din această cauză litigiul se amână, pârâtul va putea fi obligat, la cererea reclamantului, la plata cheltuielilor cauzate prin amânare;

c) dreptul de a formula pretenții împotriva reclamantului din cererea de arbitrare prin cerere reconvențională, dacă acestea derivă din același raport juridic.

Cererea reconvențională trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea de arbitrare și se soluționează odată cu aceasta. Când însă numai cererea de arbitrare este în stare de a fi soluționată, cererea reconvențională poate fi soluționată separat. Tribunalul arbitral dispune în acest caz prin încheiere.

Alegerea arbitrului de către reclamant

Art. 33. — (1) În termen de 10 zile de la primirea Actului de înștiințare, reclamantul are obligația de a-și alege arbitrul și de a comunica Curții dacă înțelege ca tribunalul arbitral să fie alcătuit dintr-un arbitru unic.

(2) Opțiunea reclamantului privitoare la alegerea arbitrului unic și a supleantului se comunică de către asistentul arbitral pârâtului.

Alegerea arbitrului de către pârât

Art. 34. — În termen de 10 zile de la primirea Actului de înștiințare, pârâtul are următoarele opțiuni:

a) să comunice Secretariatului Curții acceptul său față de propunerea reclamantului;

b) să comunice Secretariatului Curții alegerea unui alt arbitru de pe Lista de arbitri, care va alcătui, împreună cu arbitrul propus de reclamant, tribunalul arbitral colegial;

c) să nu comunice Secretariatului Curții nicio opțiune.

Natura juridică a termenelor

Art. 35. — (1) Termenele prevăzute la art. 33 alin. (1) și la art. 34 sunt termene de decădere. Calculul termenelor se face pe zile libere.

(2) Desemnările făcute de părți ulterior datei la care a fost sesizată Autoritatea de nominare pentru numirea arbitrilor sau a arbitrului unic sunt caduce.

Desemnarea tribunalului arbitral de către Autoritatea de nominare

Art. 36. — Dacă în termenele prevăzute în articolele precedente părțile nu convin asupra unui arbitru unic sau nu își aleg câte un arbitru de pe Lista de arbitri, tribunalul arbitral va fi desemnat de către Autoritatea de nominare, în termen de 5 zile de la data împlinirii termenelor acordate părților.

Desemnarea supraarbitrului

Art. 37. — În toate cazurile, supraarbitrul va fi desemnat de către Autoritatea de nominare.

Alegerea/desemnarea arbitrului/supraarbitrului supleant

Art. 38. — Atât părțile, cât și Autoritatea de nominare au obligația să aleagă/desemneze un arbitru/supraarbitru supleant în același timp cu alegerea/desemnarea arbitrului sau supraarbitrului titular.

Achitarea taxelor și a cheltuielilor arbitrale

Art. 39. — (1) În termen de 10 zile de la data primirii Actului de înștiințare, reclamantul trebuie să achite taxele și cheltuielile arbitrale, în cuantumul stabilit de Secretariatul Curții, potrivit Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(2) Dacă dovada plății taxei arbitrale nu se face în condițiile comunicate de către Secretariatul Curții, cererea de arbitrare se restituie reclamantului.

Fixarea termenului de arbitrare

Art. 40. — (1) În termen de 5 zile de la data constituirii tribunalului arbitral, președintele Curții de Arbitraj sau, în lipsa acestuia, prim-vicepreședintele fixează termenul de arbitrare pentru când părțile vor fi citate.

(2) Termenul nu poate fi mai mic de 30 de zile de la data expedierii citațiilor către părți.

*SECȚIUNEA a II-a***Comunicarea actelor de procedură****Comunicarea actelor de procedură**

Art. 41. — (1) Secretariatul Curții de Arbitraj, prin asistentul arbitral căruia i-a fost repartizat în responsabilitate litigiul, asigură comunicarea actelor de procedură, prin orice mijloace care fac posibilă transmiterea textului actului, și confirmarea primirii acestuia: scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau recipisă poștală de predare, executor judecătoresc, poștă rapidă, poștă electronică, telegramă, telex, telefax.

(2) Comunicările telefonice vor fi consemnate în dosar printr-o notă telefonică de către asistentul arbitral, cu menționarea datei, orei convorbirii și a persoanei de contact.

(3) Înscrierile comunicate părților se consideră înmânate și în cazul în care destinatarul a refuzat primirea sau nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a le ridica, deși există dovada avizării sale.

(4) Înscrierile pot fi comunicate și direct părții ori reprezentantului ei legal, sub semnătura certificată de asistentul arbitral sau de un agent al Secretariatului Curții, cu precizarea datei înmânării.

(5) Dovezile de comunicare se depun la dosarul litigiului.

(6) Comunicările se fac, după caz, la adresa indicată de parte în cererea de arbitraj/întâmpinare/reconvențională ori în contractul sau corespondența dintre părți.

(7) Nicio schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă nu a fost adusă la cunoștință, în scris, Secretariatului Curții de Arbitraj sau tribunalului arbitral în ședință.

(8) Când reclamantul învederează, motivat, că, deși a făcut tot ce i-a stat în putință, nu a reușit să afle domiciliul/sediul pârâtului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, tribunalul arbitral va putea încuviința citarea acestuia prin publicitate, dispozițiile din Codul de procedură civilă aplicându-se în mod corespunzător.

(9) Reclamantului sau pârâtului care are domiciliul/sediul în străinătate și care a fost citat pentru primul termen în condițiile prevăzute de aceste reguli, dar nu și-a respectat obligația de a-și alege un domiciliu în România unde urmează să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral, i se vor face comunicările ulterioare prin scrisoare recomandată, recipisa de predare la Poșta Română a scrisorii, în cuprinsul căreia vor fi menționate actele ce se expediază, ținând loc de dovadă de îndeplinire a procedurii.

*SECȚIUNEA a III-a***Cheltuielile arbitrale****Alcătuirea cheltuielilor arbitrale**

Art. 42. — Cheltuielile arbitrale cuprind: taxa arbitrală, cheltuielile de administrare a probelor, de traducere a actelor, cheltuielile privind dezbaterile, onorariile arbitrilor, onorariile avocaților, ale experților și consilierilor, cheltuielile de deplasare a părților, arbitrilor, martorilor, experților și consilierilor și alte cheltuieli generate de arbitarea litigiului.

Taxa arbitrală

Art. 43. — (1) Taxa arbitrală remunerează serviciile prestate de Curtea de Arbitraj în organizarea și desfășurarea arbitrajului instituționalizat sau a arbitrajului ad-hoc.

(2) Secretariatul Curții de Arbitraj va comunica părții taxa arbitrală obligatorie conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(3) Cuantumul onorariilor stabilite la art. 1 alin. (1) lit. A și B din Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale se raportează la un singur arbitru.

(4) Dacă taxa arbitrală și celelalte cheltuieli arbitrale nu se plătesc conform normelor sus-menționate, nu se va da curs cererii respective și nici nu se va declanșa procedura arbitrală.

Suportarea cheltuielilor de arbitrare

(5) Cheltuielile arbitrale se pot împărți potrivit înțelegerii dintre părți.

(6) În lipsa unei asemenea înțelegeri, cheltuielile arbitrale se suportă de partea care a căzut în pretenții, integral, sau, dacă cererea de arbitrare este admisă în parte, cheltuielile reprezentând taxa arbitrală va fi acordată în funcție de pretențiile admise. Tribunalul arbitral va acorda celelalte cheltuieli în măsura în care va aprecia că sunt justificate, în funcție de utilitatea și necesitatea lor, raportate la circumstanțele cauzei.

- Micșorarea onorariilor** (7) Tribunalul arbitral va putea, din oficiu sau la cererea părții interesate, să micșoreze onorariile avocaților, experților, interpreților ori de câte ori va constata, motivat, că sunt nepotrivit de mari față de valoarea litigiului sau de munca prestată. În cazul avocaților, măsura luată de tribunalul arbitral nu va avea niciun efect asupra raporturilor dintre avocat și clientul său.
- Plata de despăgubiri** (8) Tribunalul arbitral poate obliga, la cerere, partea din a cărei culpă s-au cauzat celeilalte părți cheltuieli inutile la plata acestora, cu titlu de despăgubiri.

SECȚIUNEA a IV-a

Constituirea tribunalului arbitral

- Modalități de constituire a tribunalului arbitral** Art. 44. — Constituirea tribunalului arbitral se face, după caz, astfel:
- în momentul acceptării de către pârât a arbitrilor unic ales de reclamant de pe Lista de arbitri;
  - în momentul desemnării unui arbitru unic/arbitru sau arbitru supleant de către Autoritatea de nominare, în condițiile termenelor procedurale prevăzute la art. 33 alin. (1) și art. 34 din prezentele reguli;
  - în momentul desemnării supraarbitrului, în cazul în care părțile și-au ales câte un arbitru și Autoritatea de nominare a desemnat un supraarbitru;
  - în cazul în care numai una dintre părți și-a ales arbitru, iar arbitrul celeilalte părți a fost desemnat de Autoritatea de nominare, în momentul desemnării supraarbitrului;
  - în cazul în care niciuna dintre părți nu și-a ales arbitru, în momentul desemnării celor 2 arbitri și a supraarbitrului de către Autoritatea de nominare.
- Învestirea cu privire la soluționarea litigiului** Art. 45. — Tribunalul arbitral este constituit, după semnarea Actului de misiune de către arbitri, pe data acceptării însărcinării de către supraarbitru ori, după caz, a acceptării misiunii de către arbitrul unic și marchează investirea cu privire la soluționarea litigiului.
- Durata procedurii de constituire a tribunalului arbitral** Art. 46. — Constituirea tribunalului arbitral se face în termen de 30 de zile de la data primirii de către pârât a Actului de înștiințare prevăzut la art. 34.
- Obligația asistentului arbitral** Art. 47. — Asistentul arbitral are obligația de a pune la dispoziția tribunalului arbitral mapa conținând practica arbitrală în materie.

SECȚIUNEA a V-a

Actul de misiune

- Definiție. Conținut** Art. 48. — (1) *Actul de misiune* este documentul cu regim special cuprins într-un formular tipizat conform anexelor nr. 1 și 1A*) sau, după caz, anexelor nr. 2 și 2A*) la prezentele reguli, în care se consemnează:
- acceptul arbitrilor/supraarbitrului și al supleantului;
  - refuzul arbitrilor/supraarbitrului și al supleantului de a face parte din tribunalul arbitral;
  - angajamentul de prioritate față de orice altă activitate a membrilor tribunalului arbitral;
  - declarația sub semnătură privată că nu se află în niciuna dintre cauzele de incompatibilitate;
  - părțile și reprezentanții legali ai acestora;
  - obiectul litigiului;
  - numele asistentului arbitral căruia i s-a repartizat litigiul în responsabilitate;
  - semnătura arbitrilor/supraarbitrului și a asistentului arbitral.
- Refuzul de acceptare a misiunii** (2) În caz de refuz al arbitrilor, supraarbitrului, precum și al supleantului de a accepta misiunea, se aplică dispozițiile privitoare la înlocuirea acestora.

SECȚIUNEA a VI-a

Luarea măsurilor asigurătorii

- Procedura prearbitrală** Art. 49. — (1) Oricare dintre părțile aflate în procedura prearbitrală poate cere instanței judecătorești competente să încuviințeze măsuri asigurătorii și măsuri vremelnice cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt.
- (2) Încuviințarea acestor măsuri va fi adusă la cunoștința tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut până la prima zi de înfățișare.

*) Anexele nr. 1, 1A, 2 și 2A se comunică persoanelor interesate.

Procedura arbitrală

Art. 50. — (1) În procedura arbitrală în cursul arbitrajului, măsurile asigurătorii și măsurile vremelnice, precum și constatarea anumitor împrejurări de fapt sunt încuviințate de tribunalul arbitral, în condițiile legii.

(2) În caz de împotrivire, măsurile dispuse prin hotărârea pronunțată de tribunalul arbitral se execută în condițiile în care se execută hotărârea instanței judecătorești.

*SECȚIUNEA a VII-a***Termenul și locul arbitrajului****Termenul arbitrajului**

Art. 51. — Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult 6 luni de la data constituirii sale.

Suspendarea termenului

Art. 52. — Termenul se suspendă pe timpul soluționării excepției de neconstituționalitate sau al judecării unei cereri incidente adresate instanței judecătorești competente ori al completării tribunalului arbitral, conform dispozițiilor art. 23 din prezentele reguli.

Prelungirea termenului

Art. 53. — (1) Părțile pot consimți oricând în cursul litigiului la prelungirea termenului arbitrajului, fie în scris, fie prin declarație orală dată în fața tribunalului arbitral și consemnată în încheierea de ședință.

(2) Pentru motive temeinice, tribunalul arbitral poate dispune, prin încheiere motivată, prelungirea termenului de arbitraj cu cel mult două luni.

(3) Termenul se prelungește de drept cu două luni în cazul încetării persoanei juridice sau al decesului uneia dintre părți.

Caducitatea arbitrajului

Art. 54. — Trecerea termenului privind soluționarea litigiului nu poate să constituie un motiv de caducitate a arbitrajului, afară de cazul când una dintre părți a notificat celeilalte părți și tribunalului arbitral până la prima zi de înfățișare că înțelege să invoce caducitatea.

Locul arbitrajului

Art. 55. — (1) Locul arbitrajului este la sediul Curții de Arbitraj prevăzut în art. 2 din Regulamentul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României.

(2) Dacă părțile, de comun acord, solicită expres și motivat tribunalului arbitral ca ședințele de arbitraj să se desfășoare într-un alt loc, tribunalul arbitral poate aproba, prin încheiere motivată, solicitarea părților. Cheltuielile ocazionate cu acest prilej se suportă de către părți în mod egal.

CAPITOLUL V

Procedura arbitrală*SECȚIUNEA I***Înfățișări și dezbateri****Prima zi de înfățișare**

Art. 56. — (1) Termenul acordat în condițiile art. 40 se consideră prima zi de înfățișare, dacă părțile legal citate pot pune concluzii.

(2) Întâmpinarea se depune sub pedeapsa decăderii, cu 5 zile înainte de data primului termen.

(3) Cererea reconvențională poate fi depusă odată cu întâmpinarea sau cel mai târziu până la prima zi de înfățișare.

(4) La acest termen părțile au obligația să răspundă tribunalului arbitral:

- a) dacă au primit Codexul arbitral;
- b) dacă au nelămuriri în legătură cu Regulamentul Curții și cu prezentele reguli;
- c) dacă au obiecții în legătură cu competența și constituirea tribunalului arbitral;
- d) dacă doresc să se împace;
- e) dacă au de invocat excepții relative;
- f) dacă înțeleg să se judece în echitate;
- g) dacă mai au de depus cereri, memorii sau alte înscrisuri.

(5) Răspunsurile se vor consemna în încheierea de ședință.

Obligații de ședință ale asistentului arbitral

Art. 57. — Asistentul arbitral are obligația ca la fiecare termen să susțină referatul litigiului astfel:

- anunță litigiul aflat pe rolul tribunalului arbitral;
- face apelul nominal al părților;
- declară îndeplinirea sau neîndeplinirea procedurii de citare;
- prezintă stadiul de arbitraj a litigiului în raport cu încheierea precedentă.

Etape procedurale administrate în formă scrisă

Art. 58. — Tribunalul arbitral poate încuviința ca anumite etape ale procedurii, cu excepția audierii martorilor și experților, precum și a formulării concluziilor asupra fondului, să se realizeze prin corespondență, în formă letrică sau electronică.

Celeritatea arbitrajului

Art. 59. — Când procedura de citare este legal îndeplinită, arbitrajul, chiar și asupra fondului, poate continua în ziua următoare sau la termene scurte, succesive, date în cunoștință părților.

Termenul în cunoștință

Art. 60. — Partea care a fost prezentă sau reprezentată legal la un termen nu va fi citată în tot cursul arbitrajului, fiind presupus că are termen în cunoștință, afară de cazul în care se dispune altfel prin prezentele reguli.

Preschimbarea termenului

Art. 61. — Termenul luat în cunoștință sau pentru care au fost trimise citațiile nu poate fi preschimbabil decât pentru motive temeinice de către tribunalul arbitral, cu citarea părților.

Neprezentarea părții

Art. 62. — (1) Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbateri litigiului, afară numai dacă partea lipsă nu va solicita prin cererea primită de tribunalul arbitral, cel mai târziu în preziua dezbaterii, amânarea litigiului pentru motive temeinice, încunoștințând în același timp și cealaltă parte. Amânarea se poate acorda o singură dată.

Amânarea cauzei

(2) Amânarea se poate dispune la începutul ședinței arbitrale și de către un singur arbitru.

Judecarea pe baza actelor de la dosar

(3) Oricare dintre părți poate cere, în scris, ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa doar pe baza actelor de la dosar.

Lipsa părților

Art. 63. — (1) Dacă ambele părți, deși legal citate, nu se prezintă la termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul, în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice.

(2) Tribunalul arbitral poate, de asemenea, să amâne soluționarea litigiului, cu citarea părților, dacă apreciază că este necesară prezența lor la dezbateri ori administrarea unor probe.

Prezența părților la dezbateri

Art. 64. — (1) Părțile pot participa la dezbateri litigiului personal sau prin reprezentanți legali și pot fi asistate de avocați, consilieri, interpreți sau alte persoane.

Prezența altor persoane la dezbateri

(2) Cu acordul părților și cu încuviințarea tribunalului arbitral, la ședințele de dezbateri a litigiului pot participa și alte persoane.

Încheierea de ședință

Art. 65. — (1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate în încheierea de ședință.

(2) Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consemnată în încheiere și va fi motivată.

(3) Încheierea de ședință va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 79 alin. (1) lit. a) și b), și următoarele mențiuni:

a) modalitatea de îndeplinire a procedurii de citare;

b) o scurtă descriere a desfășurării ședinței;

c) cererile și susținerile părților;

d) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse;

e) dispozitivul;

f) semnăturile arbitrilor și semnătura asistentului arbitral.

(4) Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor și de actele dosarului.

(5) La cererea părților sau din oficiu, tribunalul arbitral poate îndrepta sau completa încheierea de ședință printr-o altă încheiere.

(6) Părților li se comunică, la cerere, copie de pe încheierea de ședință prin grija asistentului arbitral. Cererea se face în ședință sau separat, caz în care se depune la Secretariatul Curții de Arbitraj.

SECȚIUNEA a II-a**Probațiunea. Excepții****Sarcina probei**

Art. 66. — (1) Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiu pretenția sau apărarea.

(2) În vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și faptele litigiului și poate dispune administrarea oricărei probe prevăzute de lege.

Aprecierea probelor

(3) Aprecierea probelor se face de arbitri potrivit convingerii lor, bazată pe motive de fapt și de drept.

Absența jurământului

Art. 67. — Ascultarea martorilor și a experților se face fără prestare de jurământ.

Excepții care pot fi invocate până la prima zi de înfățișare

Art. 68. — Orice excepție privind existența sau validitatea convenției arbitrale, constituirea tribunalului arbitral, limitele însărcinării arbitrilor, precum și orice altă excepție trebuie invocată, expres sub sancțiunea decăderii, prin întâmpinare sau cel mai târziu la prima zi de înfățișare.

Invocarea excepțiilor de ordine publică

Art. 69. — (1) Excepțiile de ordine publică pot fi invocate oricând pe parcursul litigiului arbitral, dacă Codul de procedură civilă și prezentele reguli nu prevăd în mod expres altfel.

(2) Necompetența tribunalului arbitral nu mai poate fi invocată după ce părțile și-au nominalizat arbitrii și pârâțul a formulat, fără să invoce acest aspect, întâmpinare sau cerere reconvențională.

Excepția de neconstituționalitate

Art. 70. — (1) Excepția de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele poate fi invocată la cererea oricăreia dintre părți sau, din oficiu, de către tribunalul arbitral, în condițiile legii privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

(2) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de tribunalul arbitral în fața căruia s-a invocat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia tribunalului arbitral asupra excepției și va fi însoțită de dovezile depuse de părți.

(3) Dacă excepția a fost invocată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.

(4) Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară dispozițiilor legii de organizare și funcționare a Curții Constituționale, tribunalul arbitral o va respinge printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

(5) Încheierea de sesizare împreună cu anexele se transmit Curții Constituționale cu o adresă de înaintare, sub semnătura președintelui Curții de Arbitraj.

Depunerea de cereri, memorii și înscrisuri

Art. 71. — (1) Orice cereri și memorii ale părților și orice înscrisuri vor fi depuse cel mai târziu până la prima zi de înfățișare și comunicate părților prin grija asistentului arbitral.

Probe solicitate după prima zi de înfățișare

(2) Probele care nu au fost cerute în condițiile prevăzute la alin. (1) nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului, afară de cazurile în care:

- a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri;
- b) administrarea probei nu pricinuieste amânarea soluționării litigiului.

Acoperirea neregularităților de procedură

Art. 72. — (1) Neregularitatea actelor de procedură se acoperă dacă partea nu a invocat-o la prima zi de înfățișare ce a urmat după această neregularitate și înainte de a pune concluzii în fond.

(2) Nimeni nu poate invoca neregularitatea pricinuită prin propriul său fapt.

SECȚIUNEA a III-a

Hotărârea arbitrală

Sentința arbitrală

Art. 73. — (1) Procedura arbitrală ia sfârșit prin pronunțarea unei hotărâri arbitrale, denumită *sentință arbitrală*.

(2) Dacă pârâtul recunoaște o parte din pretențiile reclamantului, tribunalul arbitral, la cererea acestuia, va da o sentință parțială, în măsura recunoașterii.

(3) Dacă reclamantul renunță la arbitrare sau la însuși dreptul pretins, mai înainte de constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o încheiere a președintelui Curții de Arbitraj, în urma întocmirii unui referat de către asistentul arbitral șef.

Soluționarea litigiului

Art. 74. — (1) Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal și actelor adiționale la contract, al probelor administrate și al normelor de drept aplicabile, ținând seama, când este cazul, și de uzanțele comerciale.

(2) Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate. În acest caz, hotărârea se dă pe baza convingerii intime a tribunalului arbitral, prin atenuarea aplicării riguroase a normelor de drept.

Închiderea dezbaterilor

Art. 75. — (1) De îndată ce tribunalul arbitral va considera că toate împrejurările cauzei sunt suficient lămurite, închide dezbaterile, trecând la deliberare și pronunțarea hotărârii în ședință secretă, cu participarea tuturor membrilor săi.

(2) Pronunțarea hotărârii poate fi amânată cu cel mult 15 zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut pentru soluționarea litigiului.

Luarea hotărârii

Art. 76. — (1) Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr fără soț de arbitri, hotărârea se ia, dacă nu se întrunește unanimitatea, cu majoritate de voturi.

(2) Arbitrul care a avut o altă părere își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

Repunerea cauzei pe rol

Art. 77. — Dacă în cadrul deliberării și mai înainte de pronunțarea hotărârii tribunalul arbitral consideră că sunt necesare noi lămuriri, va pronunța o încheiere și litigiul va fi repus pe rol în vederea unor dezbateri suplimentare, stabilindu-se un nou termen de arbitrare, cu citarea părților, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului stabilit pentru respectivul litigiu.

Dispozitivul sentinței arbitrale

Art. 78. — (1) Îndată după deliberare și pronunțarea soluției se întocmește dispozitivul sentinței, care se semnează de toți membrii tribunalului arbitral.

(2) Dacă există opinie separată, aceasta se va menționa în dispozitiv.

(3) Dispozitivul pronunțat se adnotează olograf de către arbitrul unic sau supraarbitru, sub semnătura membrilor tribunalului arbitral, de îndată, se atașează dosarului și se trece de către asistentul arbitral în condica de ședințe arbitrale, cel mai târziu a doua zi după pronunțare, cu excepția dispozitivului hotărârilor de expedient, care nu se adnotează olograf.

Redactarea sentinței arbitrale. Elementele componente ale acesteia

Art. 79. — (1) Sentința arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă:

- a) componența nominală a tribunalului arbitral, numele asistentului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;
- b) numele părților, domiciliul sau reședința ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților legali ai părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;
- c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;
- d) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților;

e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, rațiunea care a fundamentat soluția;

f) dispozitivul;

g) semnăturile tuturor arbitrilor, precum și semnătura asistentului arbitral, sub rezerva art. 76 și a alin. (2) și (3) din prezentul articol.

(2) Dacă unul dintre arbitri este împiedicat să semneze hotărârea, se va face mențiune despre cauza împiedicării, cu confirmarea, sub semnătură, a supraarbitrului, iar în cazul împiedicării supraarbitrului, sub semnătura președintelui Curții de Arbitraj sau, în lipsa acestuia, a prim-vicepreședintelui Curții.

(3) În cazul în care asistentul arbitral este în imposibilitate să semneze, hotărârea va fi semnată de asistentul arbitral șef sau de înlocuitorul acestuia, făcându-se mențiune despre cauza care a împiedicat asistentul arbitral să semneze hotărârea.

Îndreptarea erorilor materiale

Art. 80. — Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea și susținerile părților sau cele de calcul, precum și orice alte erori materiale din sentințele arbitrale sau din încheieri pot fi îndreptate din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți.

Art. 81. — (1) Cererea părții interesate se formulează în termen de 15 zile de la data primirii sentinței, iar în cazul încheierilor, cel mai târziu la termenul următor. Îndreptarea din oficiu se poate face oricând.

(2) Tribunalul arbitral se pronunță asupra cererii prin încheiere.

(3) Părțile vor fi citate numai dacă tribunalul arbitral socotește că este necesar să dea anumite lămuriri.

(4) Încheierea se va atașa la sentință, atât în dosarul litigiului, cât și în dosarul de hotărâri al Curții de Arbitraj, iar dacă s-a făcut din oficiu, se va comunica și părților.

Lămurirea dispozitivului

Art. 82. — (1) În cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului sentinței arbitrale ori aceasta cuprinde dispoziții potrivnice, oricare dintre părți poate cere tribunalului arbitral care a pronunțat sentința să lămurească dispozitivul sau să înlăture dispozițiile potrivnice, în termen de 15 zile de la data primirii sentinței.

(2) Tribunalul arbitral va rezolva cererea de urgență, prin încheiere, cu citarea părților.

(3) Prevederile art. 81 alin. (4) teza întâi se aplică în mod corespunzător.

Completarea hotărârilor

Art. 83. — (1) Dacă prin sentința dată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea sentinței în termen de 15 zile de la data primirii ei.

(2) Cererea se soluționează de urgență, cu citarea părților, prin sentință separată.

(3) Prevederile art. 81 alin. (4) teza întâi se aplică în mod corespunzător.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul când tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, traducătorilor, interpreților sau apărătorilor, cu privire la drepturile lor.

Căi de atac

Art. 84. — (1) Încheierile pronunțate în temeiul art. 81 și 82, ca și sentința arbitrală pronunțată potrivit art. 83 alin. (1) pot fi desființate numai prin acțiune în anulare.

(2) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de îndreptarea, lămurirea sau completarea hotărârii.

Comunicarea sentinței

Art. 85. — Sentința arbitrală va fi redactată și semnată în cel mult o lună de la data pronunțării ei. Pentru rațiuni bine întemeiate președintele Curții de Arbitraj poate prelungi acest termen cu cel mult 30 de zile.

SECȚIUNEA a IV-a

Caracterul și executarea sentinței arbitrale

Sentința arbitrală

Art. 86. — (1) Sentința arbitrală este definitivă și obligatorie. Ea se duce la îndeplinire de bunăvoie de partea împotriva căreia s-a pronunțat, de îndată sau în termenul arătat în sentință.

(2) Asistentul arbitral al litigiului are obligația de a comunica părților sentința arbitrală în termen de 3 zile de la data redactării.

(3) Sentința arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive și obligatorii.

Învestirea cu formulă executorie

Art. 87. — (1) La cererea părții câștigătoare, sentința arbitrală se investeste cu formulă executorie, conform legii.

(2) Cererea de investire se introduce la instanța judecătorească competentă de la sediul Curții de Arbitraj.

Titlu executoriu

Art. 88. — Sentința arbitrală investită cu formulă executorie constituie titlu executoriu și se execută silit întocmai ca o hotărâre judecătorească.

Desființarea sentinței arbitrale

Art. 89. — Sentința arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul dintre următoarele motive:

a) litigiul nu era susceptibil de soluționare pe calea arbitrajului;

b) tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule ori inoperante;

- c) partea a lipsit la termenul când au avut loc dezbaterile și procedura de citare nu a fost legal îndeplinită;
- d) hotărârea a fost pronunțată după expirarea termenului arbitrajului stabilit de tribunalul arbitral;
- e) tribunalul arbitral s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut;
- f) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și motivele, nu arată data și locul pronunțării, nu este semnată de arbitri;
- g) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu se pot duce la îndeplinire;
- h) hotărârea arbitrală încalcă ordinea publică, bunele moravuri ori dispoziții imperative ale legii.
- Art. 90. — (1) Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a introduce acțiunea în anulare împotriva hotărârii arbitrale.
- (2) Renunțarea la acest drept se poate face însă după pronunțarea hotărârii arbitrale.
- Art. 91. — Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de o lună de la data primirii hotărârii arbitrale, direct la instanța competentă potrivit legii, căreia i se va trimite dosarul litigiului de îndată ce s-a primit solicitarea prin grija Secretariatului Curții de Arbitraj.

SECȚIUNEA a V-a

Scoaterea de pe rol a litigiului. Perimarea

Scoaterea cauzei de pe rol

Art. 92. — (1) În cazul în care desfășurarea normală a litigiului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezentele reguli, reclamantului i se va face o înștiințare scrisă, prin care i se indică obligațiile ce îi revin, cu un termen de 10 zile pentru ducerea lor la îndeplinire, precum și consecințele neconformării.

(2) Dacă reclamantul nu răspunde sau nu se conformează obligațiilor ce îi revin în termenul stabilit, litigiul se scoate de pe rol prin rezoluția președintelui Curții de Arbitraj sau, în lipsa acestuia, de prim-vicepreședintele Curții, iar acțiunea arbitrală se restituie reclamantului, taxa arbitrală rămânând bine plătită.

Perimarea cererii de arbitraj

Art. 93. — (1) Cererea de arbitraj se perimă de drept dacă a rămas în nelucrare din vina părții timp de 6 luni.

(2) Perimarea se constată din oficiu sau la cererea părții interesate.

(3) În ambele cazuri, președintele Curții de Arbitraj sau, în lipsa acestuia, prim-vicepreședintele Curții fixează termen și dispune citarea de urgență a părților, precum și întocmirea de către Secretariatul Curții a unui referat asupra actelor de procedură în legătură cu perimarea.

(4) Tribunalul arbitral va fi compus dintr-un arbitru unic în persoana unui membru al Colegiului Curții desemnat de președintele Curții de Arbitraj sau, în lipsa acestuia, de prim-vicepreședintele Curții.

(5) În cazul în care tribunalul arbitral a fost constituit și litigiul se află în curs de soluționare, perimarea se pronunță de tribunalul arbitral în componența stabilită.

(6) Dacă procedura de citare a uneia dintre părți nu a fost îndeplinită din cauză că adresa nu a fost cunoscută ori s-a mutat fără a se cunoaște noua adresă sau se refuză primirea ori se constată lipsa oricărei persoane la domiciliul sau sediul indicat în actele dosarului, această parte va fi citată în procedura de perimare, prin afișare la ușa Secretariatului Curții de Arbitraj.

CAPITOLUL VI

Dispoziții speciale privind arbitrajul comercial internațional

Reguli aplicabile

Art. 94. — În litigiile comerciale internaționale se aplică, pe lângă prezentele reguli, și prevederile convențiilor internaționale la care România este parte.

Determinarea legii aplicabile

Art. 95. — (1) Părțile sunt libere să determine prin înțelegerea lor scrisă legea aplicabilă fondului litigiului.

(2) În lipsa unei atare determinări, se aplică legea stabilită de tribunalul arbitral pe baza normelor conflictuale pertinente.

Durata termenelor

Art. 96. — (1) În arbitrajul comercial internațional, durata termenelor prevăzute pentru soluționarea litigiului intern se dublează.

(2) Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral pronunță hotărârea în termen de cel mult 12 luni de la data constituirii.

Limba în care au loc dezbaterile

Art. 97. — (1) Dezbaterile litigiului în fața tribunalului arbitral se face în limba stabilită prin convenția arbitrală sau, dacă nu s-a prevăzut nimic în această privință ori nu a intervenit o înțelegere ulterioară scrisă între părți, dezbaterile se va face într-o limbă de circulație internațională agreată de tribunalul arbitral.

(2) Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterile, la cererea și pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral îi asigură serviciile unui interpret.

(3) Părțile pot să participe la dezbateri cu interpretul lor.

CAPITOLUL VII

Alte dispoziții

Arbitraj instituționalizat Art. 98. — În cazul în care s-a încredințat Curții de Arbitraj de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României organizarea unui arbitraj, acesta capătă caracter de arbitraj instituționalizat și prezentele reguli devin obligatorii pentru părți, chiar dacă convenția arbitrală conține alte prevederi.

Alegerea modalității de arbitrare

Art. 99. — Dacă convenția arbitrală conține prevederi diferite față de dispozițiile cuprinse în partea I a prezentelor reguli, iar reclamantul nu înțelege ca litigiul să se soluționeze conform arbitrajului instituționalizat, organizarea și soluționarea litigiului se supun normelor de procedură ale arbitrajului ad-hoc prevăzute în partea a II-a a prezentelor reguli.

PARTEA a II-a

CAPITOLUL VIII

Arbitrajul ad-hoc

SECȚIUNEA I

Dispoziții generale**Arbitraj ad-hoc**

Art. 100. — Arbitrajul organizat prin convenția arbitrală încheiată între părți de către o terță persoană se numește *arbitraj voluntar sau arbitraj ad-hoc*.

Asistența acordată de Curtea de Arbitraj

Art. 101. — (1) În cazul unui arbitraj ad-hoc organizat de părți pentru soluționarea unui litigiu determinat, Curtea de Arbitraj le poate acorda asistență, la cererea lor comună sau a uneia dintre ele, urmată de acceptarea celeilalte părți, formulată în scris, și cu plata taxei arbitrale potrivit Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(2) Asistența Curții de Arbitraj în arbitrajul ad-hoc constă în următoarele activități sau numai în unele dintre ele, potrivit înțelegerii cu părțile:

a) furnizarea, la cererea arbitrilor, de date, informații sau documentații referitoare la soluțiile doctrinare și jurisprudențiale într-o anumită problemă;

b) asigurarea accesului la serviciile de secretariat ale arbitrajului, constând în operațiuni privind primirea, înregistrarea și evidența corespondenței, citarea părților și comunicarea actelor, emiterea diverselor înștiințări către părți și arbitri, consemnarea dezbaterilor în încheieri de ședință, îndosarierea actelor, întocmirea și păstrarea registrelor, precum și orice alte asemenea lucrări necesare bunei desfășurări a arbitrajului;

c) asigurarea unui spațiu corespunzător pentru desfășurarea arbitrajului;

d) urmărirea și facilitarea arbitrajului astfel încât acesta să se desfășoare în bune condiții și să se finalizeze în termenul stabilit;

e) examinarea, la cererea tribunalului arbitral și a părților, a proiectului de hotărâre arbitrală sub aspectul forme și/sau al unor probleme de drept, fără însă a se impune asupra libertății de decizie a arbitrilor.

SECȚIUNEA a II-a

Dispoziții procedurale incidente**Sediul materiei**

Art. 102. — Arbitrajul ad-hoc se desfășoară conform dispozițiilor cuprinse în Codul român de procedură civilă, cartea a IV-a „Despre arbitraj”, și dispozițiilor art. 4 alin. 2 și alin. 3 din Convenția europeană de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961.

Art. 103. — Tribunalul arbitral ales de părți, compus dintr-un arbitru unic sau din mai mulți arbitri, se supune dispozițiilor prevăzute la art. 3, cu referire la arbitrajul ad-hoc.

CAPITOLUL IX

Dispoziții tranzitorii și finale**Intrarea în vigoare**

Art. 104. — (1) Prezentele reguli intră în vigoare la data de 25 martie 2010.

Dispoziții tranzitorii

(2) Litigiile în curs de soluționare la data intrării în vigoare a prezentelor reguli se vor soluționa în conformitate cu regulile de procedură aplicabile la data sesizării Curții.

(3) Litigiile suspendate la data intrării în vigoare a prezentelor reguli vor fi supuse, la reluarea judecății, actualelor reguli.

(4) Litigiile înregistrate la Secretariatul Curții de Arbitraj Comercial Internațional după data adoptării prezentelor reguli se supun acestor norme de procedură.

(5) De la data intrării în vigoare orice alte dispoziții contrare se abrogă.

Abrogarea dispozițiilor contrare**Dreptul aplicabil**

Art. 105. — Tribunalul arbitral va aplica dreptul comun în materia procedurii civile, precum și dispozițiile cuprinse în Convenția europeană de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961, și, respectiv, dispozițiile Regulamentului de arbitraj al Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional, adoptat la 15 decembrie 1976 (UNCITRAL), în măsura în care respectivele dispoziții nu contravin prezentelor reguli.

Anexe

Art. 106. — În anexele nr. 3 și 4 se reproduc modele de convenții arbitrale, respectiv „Clauza compromisorie” și „Compromisul,” recomandate de Camera de Comerț și Industrie a României.

ANEXA Nr. 3

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI

ÎMPREUNĂ PENTRU AFACEREA TA

CLAUZA COMPROMISORIE

— model —

În cuprinsul contractului între părți se inserează următoarea clauză:

„Orice litigiu decurgând din sau în legătură cu acest contract, inclusiv referitor la încheierea, executarea ori desființarea lui, se va soluționa prin arbitrajul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare al Curții, cu Regulile de procedură arbitrală ale acestei Curți, precum și cu art. 4 din Convenția europeană de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961.”

ANEXA Nr. 4

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI

ÎMPREUNĂ PENTRU AFACEREA TA

COMPROMIS

— model —

Acest act se încheie între părți în situația în care contractul nu conține clauza compromisorie prevăzută în anexa nr. 3.

„Subsemnații:

1. .... (nume/denumire; numele reprezentanților legali; domiciliu/sediu; număr de înmatriculare la registrul comerțului; număr de telefon, telex, fax), denumită în continuare *partea 1*; și

2. (aceleași date), denumită în continuare *partea 2*, constatăm că între noi a intervenit un litigiu izvorât din Contractul nr. .... din data de ....., litigiu având următorul obiect:

Partea 1 pretinde că ..... (expunerea pe scurt a pretențiilor).

Partea 2 susține că ..... (expunerea pe scurt a obiecțiilor). Subsemnații convenim ca acest litigiu să fie soluționat prin arbitrajul Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României, în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare al Curții, cu Regulile de procedură arbitrală ale acestei Curți, precum și cu art. 4 din Convenția europeană de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961.

Încheiat în dublu exemplar la ....., astăzi, ...

Semnătura părții 1*

.....

Semnătura părții 2*

.....”

* În cazul persoanelor juridice se parafează semnătura cu amprenta ștampilei.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2010 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Număr de apariții anuale	Valoare (TVA 9% inclus) — lei		
			12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	900	1.200	330	120
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	100	1.500		140
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	200	2.250		200
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	500	430		40
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	6.000	1.720		160
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	240	1.600		150
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	48	540		50
8.	Colecția Legislația României	4	450	120	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	12	750		70

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2010 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	40	100	250	600	1.320	400	1.000	2.500	6.000	13.200
ExpertMO	90	230	580	1.390	3.060	900	2.250	5.630	13.510	29.720

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	50	130	330	790	1.740	500	1.250	3.130	7.510	16.520
ExpertMO	110	280	700	1.680	3.700	1.100	2.750	6.880	16.510	36.320

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica on-line comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.411.58.33 și 021.410.47.30, fax 021.410.77.36 și 021.410.47.23

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

